

EDUSKUNTAVAALIT 2027

EK:n vaalitavoitteet

KASVU TAKAA TULEVAISUUDEN

#1

Vaurastuvat kotitaloudet vauhdittavat kasvua

- Vahvistetaan suomalaisten ostovoimaa työn verotuksen keventämisellä ja kannustetaan kotimaiseen omistajuuteen, kansankapitalismiin sekä kestävään kuluttamiseen.
- Kasvun ja työllisyyden myötä yksityinen kulutus ruokkii kotimarkkinoita.

#2

Investoinnit kestävään tulevaisuuteen

- Tehdään Suomesta maailman houkuttelevin ympäristö investoinneille: vahvistetaan TKI:tä, sujuvoitetaan lupaprosesseja, panostetaan puhtaaseen energiaan ja varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus.
- Puretaan ylisääntelyä, joka tuhoaa kasvun ja kilpailukyvyn.
- Vahvat pääomamarkkinat rahoittavat kasvua.
- Kotiutetaan EU-rahoitusta Suomeen.

#3

Vientimoottori täyteen vauhtiin

- Nostetaan viennin osuus brutton-kansantuotteesta pohjoismaiselle tasolle.
- Vauhditetaan pk-yritysten kansainvälistymisloikkaa.
- Panostetaan kaupallistamiseen ja arvonnisan kasvattamiseen.
- Hyödynnetään uudet Euroopan unionin kauppasopimukset täysimääräisesti sekä nostetaan palvelut ja matkailu viennin keskiöön.

#4

Tekoälystä tuottavuusloikka

- Hyödynnetään täysimittaisesti tekoälyä julkisen hallinnon tehostamisessa ja laadun parantamisessa.
- Tekoäly on myös yritysten kasvun keskeinen kiihtäjä.
- Lisätään kilpailua, jotta yksityinen sektori vauhdittaa myös julkista sektoria parempiin ratkaisuihin.
- Päivitetään julkinen palvelulupaus.

Suomalaiset ovat vaurastuvia kuluttajia sekä sijoittajia

Suomi on magneetti pääomille ja osaajille

Ulkomainen raha ja matkailijat virtaavat Suomeen

Parempia palveluita pienemmillä kustannuksilla

Tuloksena vahvistuva luottamus, kasvava työllisyys ja kestävämpi julkinen talous.

MITÄ TARVITAAN KONKREETTISESTI LISÄÄ?

Kasvun kaava: +30+1+30+1

BKT:n kasvun perusura tällä hetkellä noin 1 % per vuosi.

30 mrd. euroa lisää vientiä

1 prosenttiyksikkö lisää tuottavuutta julkiseen hallintoon

30 mrd. euroa lisää rahoitusta yrityksille

1 miljoona uutta osake- ja rahastosäästäjää

- **1 prosenttiyksikkö lisää vuosikasvua bruttokansantuotteeseen**
- **25 000 työllistä lisää vuosittain**

Vaalitavoitteet teemoittain

KASVU TAKAA TULEVAISUUDEN

Yritysten uudistuminen ja kestävä kasvu

Yritysten kasvuhaluuden ja -mahdollisuuksien vahvistaminen on elinkeinopolitiikan ykköstehtävä. Omistajilla on suuri vastuu ja mahdollisuus kasvun luomisessa. Yrityksille tulee luoda entistä paremmat olosuhteet kasvaa Suomessa ja ponnistaa täältä maailmalle. On kaikkien suomalaisten etu kerryttää vaurautta, koska sitä kautta yritykset voivat kasvaa ja niihin syntyy enemmän työpaikkoja.

Suomella on edelleen mahdollisuus nousta puhtaiden ratkaisujen ja palveluiden edelläkävijäksi ja hyödyntää sitä kautta valtava vienti- ja investointipotentiaali. Suuria kasvumahdollisuuksia tarjoavat myös muun muassa resilienssiä vahvistavat ratkaisut ja teknologiat, palveluviennin kasvattaminen sekä aineeton arvonluonti ja korkeamman lisäarvon ratkaisut. Onnistuminen edellyttää määrätietoista ja viisasta TKI-politiikkaa, säätelyn keventämistä kasvua tukevaksi ja tekoälyn mahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä yrityksissä. Myös julkisessa hallinnossa ja kansalaisyhteiskunnassa voidaan toimintoja tehostaa tekoälyä hyödyntämällä. Suomen tulee olla tekoälyn soveltamisessa maailman kärkimaa.

Kasvun rahoitus vaatii uudistuksia. Perintö- ja lahjaverotuksen poistaminen vapauttaa miljardeja erityisesti perheyriyten pääomaa palvelemaan koko yrityskehitystä. Myös valtion toimijoiden – Finnvera, Business Finland, Tesi, Solidium – toimintaa tulee kehittää ja työnjakoa selkiyttää.

Yritysten uudistuminen ja kestävä kasvu 1/3

Investointien määrä kasvuun: varmistetaan sekä luvitus- että kaavoitusuudistuksen onnistuminen ja resursointi sekä luodaan resilienssikriittisten investointien ohituskaista. Vauhditetaan puhtaan siirtymän investointeja verohyvitystä jatkamalla. Kehitetään kaivosverotusta tukien investointeja, kaivosten elinkaarta ja jatkojalostusta kotimaassa. Vahvistetaan investointien houkuttelua (invest in, investointinyrkki, maakuvatyö) ja sitoutetaan koko hallinto, erityisesti UM ja TEM investointien vauhdittamiseen. Suunnataan infrapäättöksiä ja joustavoitetaan sääntelyä teollisuuspuistojen syntymiseksi. Sitoudutaan olemaan tekemättä investointiympäristön kannalta kielteisiä ja ennakoimattomia päätöksiä.

Julkisen sektorin markkinatoimintaa on suitsittava ja markkinoita avattava: rajataan lakimuutoksin kuntien ja hyvinvointialueiden elinkeinotoimintaa markkinoilla ja vahvistetaan KKV:n valvontaa. Sanktioidaan julkisomisteisten yhtiöiden kilpailuneutraliteettirikkomukset ja säädetään niistä vahingonkorvausvelvollisuus. Mahdollistetaan vahingonkorvaukset in-house-yhtiöiden laittomista suorahankinnoista. Avataan markkinoita vastuullisesti ja tehostetaan kilpailua alkoholin vähittäismyynnissä ja lääkejakelessa.

Yrityksiin kohdistuvaa sääntelyä on kevennettävä: toteutetaan tavoitteellinen sääntelynpurkuohjelma, jonka tavoitteena on keventää yrityksille koituvia sääntelykustannuksia 25 prosentilla. Luodaan Saksan ja Ruotsin esimerkkien mukaisesti yritysten sääntelytaakkaa vuosittain seuraava raportointimekanismi ja otetaan kustannusvaikutuslaskuri pakolliseksi työkaluksi. Luodaan Ruotsin Implementation Council -esimerkin mukainen kansallinen mekanismi. Vahvistetaan lainsäädännön arviointineuvoston roolia ja sääntelyn jälkikäteistä arviointia neuvoston uuden mandaatin ja toimivaltuuksien kautta.

Yritysten uudistuminen ja kestävä kasvu 2/3

Yritysten rahoituksen saatavuus on turvattava: yksinkertaistetaan rahoitus- ja arvopaperimarkkinasääntelyä sekä kartoitetaan ja poistetaan sen Suomi-lisää. Edistetään EU:n pääomamarkkinoiden tehokkuutta lisäävää integraatiota ja kilpailukyvyn vahvistamista yritysrahoituksen saatavuutta ja lisäämällä monipuolisuutta. Edistetään kansankapitalismia laajentamalla osakesäästötiliä. Implementoidaan rahanpesun vastaista sääntelyä riskiperusteisesti ja hallinnollista taakkaa minimoiden. Paikataan kasvurahoituksen markkinapuutteita koordinoitusti sekä kotimaassa että viennissä (Finnvera, Business Finland, Teollisuussijoitus, Solidium, Finnfund). Hyödynnetään tehokkaasti EU-riskinjako ja EU-takaukset. Valtion rahoitustoimijoiden työnjaosta ja tehtävistä teetetään erillinen selvitys. Lisätään finanssivalvojen tehtäviin kotimaassa ja EU:ssa kilpailukyvystä huolehtiminen ja talouskasvun edistäminen.

Tasapuoliset kilpailuedellytykset ja digiresilienssi keskiöön: varmistetaan tasapuoliset kilpailuedellytykset (level playing field) EU:n sisämarkkinoilla toimiville yrityksille, vaikutetaan EU-tasolla tekoäly- ja datasääntelyn keventämiseen sääntelyn keskeisiä tavoitteita vaarantamatta. Edistetään EU-tasolla kansallisesti keskeisten teknologioiden suotuista sääntelykehitystä (mm. verkkoteknologiat, kuten 5G ja 6G sekä kvanttiteknologiat). Tavoitteena on, että telekommunikaatiossa otetaan käyttöön globaalisti länsimaiset standardit.

EU:n kauppapolitiikkaa vahvistettava: tuetaan uusien kauppasopimusten syntyä. Tuetaan oikeasuhtaisia kaupan suoja-toimia akuuteissa markkinahaasteissa. Vahvistetaan EU-tasolla kriittisen teknologian ja raaka-aineiden saatavuus sekä kaupan tasavertaiset kilpailuolosuhteet. Varmistetaan taloudellinen tuki Ukrainalle, mukaanlukien jälleenrakentamisen rahoitus. EU:n Global Gateway ja Ukrainan jälleenrakennusrahoitus on oltava yrityslähtöisempää. Edistetään EU:n arktista politiikkaa uusissa olosuhteissa ja päivitetään arktinen strategia.

Yritysten uudistuminen ja kestävä kasvu 3/3

Kansainvälistyminen Pohjoismaiden tasolle: käyttöön otetaan Pohjoismaiden parhaat, viennin laajentamiseen ja monipuolistumiseen tähtäävät käytännöt, mm. maksulliset lisäpalvelut prioriteettimarkkinoilla. Vahvistetaan kaupallistamisen ja kansainvälistymisen rahoitusta sekä Visit Finland -toimintaa.

Alueet tukemaan elinvoimaa: varmistetaan alueellisten pk-yrityksiä tukevien kasvu- ja kansainvälistymispalveluiden laatu ja saatavuus sekä toimivat rahoitusinstrumentit. Arvioidaan työllisyysalueiden toiminnan tuloksellisuutta ja jatketaan rakenteellista kehittämistä. Avataan työllisyyspalveluiden tuottamista tulosperusteisesti yksityisille toimijoille. Kehitetään kokeilulainsäädäntöä ja lainsäädännöllisiä sandboxeja mahdollistamaan elinvoiman joustavaa kehittämistä ja alueiden välistä myönteistä kilpailua. Suunnataan EU:n aluekehitysrahoitus osaamiseen, kasvuun ja uudistumiseen.

Hyödynnetään valtion omistusta uuden kasvun luomiseen: vähentämällä omistusta yhtiöissä, joissa se ei ole nykylaajuudessa perusteltua. Valtio-omistajan on toimittava omistamissaan yhtiöissä pitkäjänteisesti kasvua ja uudistumista tukien. Valtion omistusta kehitettäessä sääntely ja yritysten omistaminen on erotettava toisistaan. Valtio-omisteisten yhtiöiden tulee edistää kilpailua ja pidättäytyä toimimasta kilpailua haittaavalla tavalla.

Rakenteet tukemaan kasvua: hallinnon uudistuksia toteutetaan ensisijaisesti arvioiden niiden kykyä tukea kasvua, unohtamatta tehokkuutta sekä hyvän hallinnon periaatteita ja riskien hallintaa.

Julkisen talouden tasapainottaminen

Velkaantumisen katkaisu ja julkisen talouden sopeuttaminen edellyttää vaikeita säästöpäätöksiä ja talouden kasvupotentiaalin nostamista sekä täysimääräistä hyödyntämistä.

Julkisen talouden sopeuttaminen ei ole ylitsepääsemätön este. Mittavat sopeutustoimet kasvua tukien on vietävissä nopeastikin eteenpäin, jos päätöksentekokykyä löytyy.

Hyvinvointialueiden määrää ja sitä kautta hallintoa tulee supistaa ja yksityisten palvelujen tehokkuushyöty tulee valjastaa sote-toiminnoissa.

Julkinen palvelulupaus kansalaisille pitää määritellä selkeästi, jotta kaikkein tärkeimmät palvelut voidaan tarjota ja jotta julkisen palvelulupauksen sisältö tunnetaan. Samalla julkisen rahan ja tukien väärinkäytöksiä pitää pystyä tehokkaasti ehkäisemään.

Valtion ja kuntien tulee hyödyntää tekoälyn mahdollisuudet ja lainsäädännön tulee tukea tätä tavoitetta.

Julkisen talouden tasapainottaminen

Valtion velkaantuminen on katkaistava: Parlamentaarinen sopu velkajarrun käyttöön otosta on tärkeä uudistus. Hallitusohjelmaa laadittaessa tulee taloudellisten laskelmien perustua valtiovarainministeriön virkatyönä tehtyihin arvioihin eikä niitä saa poliittisesti muotoilla.

Julkisten palveluiden tuotantoa on tehostettava ulkoistamalla: avataan julkisia palveluita ja hyödynnetään yksityisen sektorin palvelutarjontaa nykyistä laajemmin ostopalveluiden muodossa. Avataan kuntien ja hyvinvointialueiden oman palveluntuotannon kustannusrakenne julkiseksi.

Sotea on tehostettava: vähennetään sote-alueiden määrää selvästi nykyisestä. Määrätään THL:n tehtäväksi kerätä yhdenmukaisesti ja julkaista sote-alueiden sote-palvelujen oman tuotannon yksikkökustannukset.

Tuottavuutta tekoälyllä, digitalisaatiolla ja automaatiolla: otetaan viranomaispalveluissa käyttöön Tekoälyratkaisujen ensisijaisuus -periaate (AI first), poistetaan lainsäädännöstä esteet tekoälyn käyttämiselle esim. luvitusprosesseissa. Käynnistetään parlamentaarinen työ pitkäkestoisen kansallisen digi- ja teknologiapolitiikan ohjelman laatimiseksi sekä tuottavuuden parantamiseksi. Varmistetaan eri viranomaisten toiminta Kysy vain kerran -periaatteen mukaisesti.

Liikenteestä saatava verotuotto on varmistettava: uudistetaan liikenteen verotusta siten, että verotuotto vakautuu sähköistymisestä huolimatta nykyiselle tasolle. Liikenteen verotuksessa tulee olla selkeä päästöohjaus.

Työmarkkinat ja työhön johtava maahanmuutto

Kasvu tarvitsee tekijöitä ja siksi kaikkien työkäisten ja -kuntoisten ensisijainen paikka on työelämässä. Tämän vuoksi työmarkkinoita on kehitettävä määrätietoisesti siten, että ne vahvistavat tuottavuutta, paikallista sopimista ja yritysten kilpailukykyä sekä investointi- ja työllistämishalukkuutta.

Hallituksen tulee jatkaa kannustinloukkujen purkamista, jotta työllisyysaste saadaan pohjoismaiselle tasolle, ja jotta työ on aina taloudellisesti kannattavin vaihtoehto. Lisäksi tarvitaan tavoitteellista työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa, mutta niin, että ehkäistään sosiaaliturvan väärinkäyttö. Maahanmuuton edistäminen on kasvun kannalta välttämätöntä.

Työelämän uudistamisessa tulee lisätä joustoja ja paikallista sopimista. Hallituksen tulee linjauksillaan edistää vientivetoista palkkamallia ja ehkäistä julkisen sektorin palkkajohtajuus.

Hallitus puolustaa EU-politiikassa pohjoismaista työmarkkinamallia, jossa parhaat ratkaisut syntyvät työpaikoilla, eivät Brysselissä. EU-osaajien liikkuvuutta edistetään mm. sujuvoittamalla ammattipätevyysien ja tutkintojen tunnustamista EU-tasolla.

Työmarkkinat ja työhön johtava maahanmuutto

Työlainsäädännöstä nykyistäkin joustavampaa: poistetaan takaisinottovelvollisuus kaiken kokoisilta yrityksiltä ja poistetaan lisätyön tarjoamisvelvollisuus. Osa-aikatyö mahdollistaa niin yrityksille kuin myös palkansaajille joustavan työnteon muodon.

Nostetaan vuosittaista työaikaa: poistetaan arkipyhät (loppiainen ja helatorstai) ja leikataan lakisääteisiä ylityö- ja sunnuntaikorvauksia.

Lisätään osaavan työvoiman tarjontaa: siirrytään asteittain yleistukeen yhdistämällä toimeentulotuki ja asumistuki sekä lieventämällä työtulon tätä tukea leikkaavaa vaikutusta. Poistetaan kotihoidon tuki sekä vanhempien mahdollisuus siirtää oma kiintiönsä toiselle vanhemmalle. Jäädytetään sosiaalietuuksien indeksikorotukset (tiettyjen tai kaikkien etuuksien osalta; neljäksi vuodeksi tai lyhyemmäksi aikaa; leikataan indeksikorotus kokonaan tai vain osittain).

Lisätään työhön johtavaa maahanmuuttoa: poistamalla saatavuusharkinta, nopeutetaan lupaprosesseja, vahvistetaan integraatiota, muun muassa kielen oppimista, sekä tehostetaan toimia työhön johtavan maahanmuuton hyväksikäytön torjumiseksi.

Pidetään kiinni kilpailukykyisistä työmarkkinoista: ei tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentäisivät työmarkkinoiden kilpailukykyä.

Kasvuun kannustava verotus

Verolinjan tulee tukea työllisyyttä, yrittämistä ja omistamista. Työn verottamista tulee alentaa määrätietoisesti kaikissa tuloluokissa, koska se tukee ostovoimaa, hillitsee palkkakehitystä ja auttaa saamaan TKI-panostuksista enemmän irti. Estetään välillisen verotuksen kiristykset osana julkisen talouden sopeutustoimia.

Hallituksen suurin verouudistus on perintö- ja lahjaveron poistaminen Ruotsin tapaan, koska sillä kanavoidaan miljardeja uuteen kasvuun ja kasvuyritysten rahoitukseen ja pidetään kotimainen omistus ja kotimaiset omistajat maassa.

Kasvuun kannustava verotus

Työnteon kannattavuutta ja ihmisten ostovoimaa on parannettava: kevennetään työn verotusta kaikissa tuloluokissa ja jatketaan ylimpien marginaalien alentamista määrätietoisesti. Palautetaan kotitalousvähennys vuoden 2024 tasolle.

Yritysten verotuksen on oltava kannustavaa ja ennakoitavaa: alennetaan yhteisövero 15 prosenttiin ja uudistetaan osinkoverotus siten, että osingoista 1/3 on verovapaata ja 2/3 on verotettavaa pääomatuloa (kokonaisverorasitus 32 / 34 prosenttia). Välillistä verotusta ei tule kiristää, eikä uusia pisteveroja luoda. Eriytetään sähköverotus kotitalouksien verotuksesta, ja alennetaan asteittain kohti EU-minimiä. II veroluokan sähköveroa ei kiristetä, eikä soveltamisalaa kavenneta. Parannetaan oikeusturvaa verotuksessa ja verotuksen ennakoitavuutta esimerkiksi yhtenäistämällä verotarkastuksissa sovellettavat laintulkinnat.

Verotuksen ja lainsäädännön tulee kannustaa kasvuun ja investointeihin: poistetaan perintö- ja lahjaverot. Korjataan säätiöiden sääntelyä siten, että säätiön sijoitustoiminta ei vaikuta yleishyödyllisyyden arviointiin + ennakkoratkaisumahdollisuus säätiölain tulkintaan. Vauhditetaan asuntomarkkinoiden elpymistä historiallisen heikosta tilanteesta.

Verotusta on selkeytettävä ja yksinkertaistettava: selkeytetään käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoittojen verovapaussäännös, jolloin tytäryhtiöosakkeiden myynnin tulkinta on Ruotsin kaltainen. Parannetaan osakepohjaisten kannustinjärjestelmien käytettävyyttä teknisillä muutoksilla.

Osaamisen ja koulutustason vahvistaminen

Hallitus käynnistää Peruskoulu 2.0 -hankkeen, jonka tavoitteena on osaamis- ja koulutustason nousu, lukutaidon parantaminen ja koulupudokkuuden katkaisu. Lisärahoitusta kohdennetaan varhaisiin kouluvuosiin, jotta pudokkuus saadaan katkaistua ja kaikki pidettyä mukana sekä tehdään toimia varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamiseksi.

Asetetaan tavoitteeksi, että ikäluokasta vähintään 50 prosenttia on korkeakoulutettuja 2030-luvulla. Panostetaan ammatillisen koulutuksen laatuun, jotta myös siirtymät korkeakoulutukseen ovat sujuvat. Turvataan osaamis- ja koulutustasoa nostava aikuiskoulutus.

Uudistetaan nuorten oppisopimusta niin, että se on nykyistä houkuttelevampi sekä vastaa paremmin työelämän tarpeisiin. Oppisopimuskoulutuksen houkuttelevuuden lisääminen voidaan myös toteuttaa työehtosopimuksissa sovittavin erityisehdoin. Tällä pyritään tarjoamaan työhön motivoituneille nuorille kannustava väylä tutkinnon suorittamiseen.

Hallitus käynnistää selvityksen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tiiviimmästä yhteistyöstä, jolla vastataan pienenevien ikäluokkien seurauksena syntyvään haasteeseen.

Osaamisen ja koulutustason vahvistaminen

Lapsilla ja nuorilla oltava paremmat eväät elämään ja jatko-opintoihin: Nostetaan osaamistasoa läpi koulutusjärjestelmän panostamalla määrän lisäksi laatuun jokaisella koulutustasolla. Nostetaan varhaiskasvatuksen osallistumisastetta, lopettamalla kotihoidon tuki, mikä mahdollistaa erityisesti maahanmuuttajalasten osallistumisen varhaiskasvatukseen ja sitä kautta mm. kielen oppimiseen. Varmistetaan nuorten nopeampi pääsy korkeakoulutukseen suosimalla valinnoissa ilman opiskelupaikkaa olevia ja ensimmäistä tutkintoja tekeviä. Rakennetaan oppivelvollisuuden korjaussarja kehittämällä kokonaisuus, jossa on moninaisia mahdollisuuksia oppivelvollisuuden suorittamiseen (esim. tutkintokoulutukseen valmentava koulutus, työpajat, vahva ammattiosaaminen, työllistyminen, läpäisy, oppisopimus).

Osaajia ja osaamista tulee tuottaa yrityksen tarpeisiin: varmistetaan jokaiselle nuorelle tutkinto ja työllistymiseen riittävä osaaminen ammatillisesta koulutuksesta tai korkeakoulusta niin, että 50 prosenttia nuorista aikuisista on korkeakoulutettuja 2030-luvulla. Mahdollistetaan sujuva siirtymä korkeakoulutukseen, myös ammatillisesta koulutuksesta ja turvataan osaamis- ja koulutustasoa nostava aikuiskoulutus. Lisätään pienten osaamiskokonaisuuksien tarjontaa ja kootaan tarjonta asiakaslähtöisesti osaamisen uudistamiseen ja syventämiseen työssä oleville. Otetaan kysyntälähtöiset ja yrityslähtöiset koulutusmallit laajasti käyttöön muuttuviin työvoimatarpeisiin vastaamiseksi (mm. oppisopimus). Kehitetään työstä työhön –malli jatkuvaan oppimiseen aikuiskoulutustuen korvaamiseksi rakentuen opintotukijärjestelmään. (Ei rahoiteta yrityksen työttömyysvakuutusmaksuilla).

Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi

Suomi tekee tiivistyvää yhteistyötä Natossa ja EU:ssa puolustuksen kehittämisessä. Suomi lisää puolustuksen rahoitusta vähintään 3 prosenttiin bruttokansantuotteesta, mikä tarkoittaa 3,7 miljardin lisärahoitusta hallituskaudella, hyödyntäen tämän mahdollisuudet Suomen teollisen pohjan ja viennin vahvistamiselle.

Huolehditaan globalisoituneessa maailmassa kriittisten raaka-aineiden, materiaalien ja osaamisen saatavuudesta yhteistyöllä kumppanimaiden kanssa sekä vahvistuvalla omavaraisuudella.

Huolehditaan Huoltovarmuuskeskuksen taloudellisista resursseista ja toimintakyvystä, mikä perustuu hyvään julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen on turvallisuuskysymys. Ilmastonmuutos aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia ja riskejä ympäristöömme ja luontoon ja sitä kautta talouteen. Ilmastonmuutosta torjumalla ehkäisemme myös hallitsematonta muuttoliikennettä.

Sivistys, koulutus ja tutkimus ovat kansakunnan henkinen pääoma, joka jo itsessään luo kriisinkestävyyttä. Koulutettua kansaa on vaikeampi johtaa harhaan disinformaatiolla ja hybridivaikuttamisella.

Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi

Turvataan puolustuksen rahoitus: hallitus nostaa puolustuksen rahoituksen 3 prosenttiin bruttokansantuotteesta ja tavoittelee pidemmällä tähtäyksellä Nato-maiden yhdessä asettamaa 5 prosentin rahoitustasoa, josta 3,5 prosenttia on varsinaista puolustusmateriaalia ja 1,5 prosenttia sitä tulevaa varautumista mm. huoltovarmuutta.

Varmistetaan sisäisen turvallisuuden säilyminen: panostetaan maahanmuuttajien integroimiseen ja kotouttamiseen, nopeutetaan rikoksiin tuomittujen palauttamista kotimaihinsa, varmistetaan turvallisuusviranomaisten riittävät resurssit, vahvistetaan rajaturvallisuuden ja tiedonvaihdon tehostamista sekä järjestäytyneen rikollisuuden (mm. huumarikollisuus) torjumista.

Saavutettavuudesta ja liikenteen kustannuskilpailukyvästä huolehdittava: selvitetään vaihtoehdot Itämeren kiinteäksi yhteydeksi sekä panostetaan liikenneinfran EU-rahoituksen saamiseen. Nostetaan liikenneinfran rahoitus 1,8 miljardiin euroon perusväylänpidon osalta ja uusien investointien osalta 0,6 miljardin euron vuositasolle. Hyödynnetään investoinneissa ja suurissa hankkeissa vaihtoehtoisia toteutus- ja rahoitusmuotoja. Kohdennetaan meri- ja lentoliikenteen päästökauppatulot kestävien polttoaineiden tuotantoon ja käyttöön. Käytetään tieliikenteen päästökauppatulot päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintatukiin ja kannustimiin sekä lataus- ja tankkausinfran investointitukiin. Digitaalisten verkkojen toimivuus turvataan.

Ilmastonmuutos kilpailukyky- ja turvallisuuskysymys: pidetään kiinni Suomen ja EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteista. Vähennetään päästöjä kaikilla sektoreilla kustannustehokkaasti, markkinaehtoisesti ja teknologianeutraalisti yritysten kilpailukyky ja kuluttajien ostovoima säilyttäen. Vaikutetaan kunnianhimoisen ja kilpailukykyisen EU-ilmastopolitiikan puolesta. Kytetään teollisuuden, palveluiden ja yhteiskunnan kilpailukyky, talouden kasvu, kiertotalous, resilienssi ja turvallisuus yhteen energia, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan kanssa.

Vahva EU-vaikuttaminen

Suomi toimii EU:ssa yhteistyöhakuisesti ja rakentaa aktiivisesti kumppanuuksia, jotta se pystyy tehokkaasti huolehtimaan myös omasta edustaan mm. vahvistuvien puolustuskykyjen suuntaamisessa ja Suomen saavutettavuuden parantamisessa. EU:n tulee jatkaa puolustuksen vahvistamista tiiviissä yhteistyössä Naton kanssa. Puolustuksen ja kriinkestävyyden tärkeyden tulee heijastua selkeästi myös EU-rahoituksen kohdentamiseen.

Protektionismi voittaa alaa ja syö tilaa vapaakaupalta. Suomen ja EU:n on kyettävä puolustamaan etujaan ja etsimään uusia kumppanuuksia tässä muuttuneessa toimintaympäristössä. Sisämarkkinaesteitä purkamalla voidaan vahvistaa EU:n kilpailukykyä, Euroopan tulee myös entistä paremmin huolehtia omista kriittisistä resursseistaan eri tavoin. Näitä resursseja ovat mm. kriittiset mineraalit ja puolijohteet, mutta myös kriittiset teknologiat.

Suomen tulee aktiivisesti ja omin aloittein varmistaa, että EU:n painopistettä Venäjän vuoksi vahvistetaan idässä ja pohjoisessa. Suomen tulee esimerkiksi liikennematkaisuissa ajaa kaikkien yhteyksien kehittämistä Eurooppaan. Näin edistetään sekä sotilaallista liikkuvuutta, Suomen saavutettavuutta ja kriinkestävyyttä että kasvua ja elinvoimaisuutta.

Vahva EU-vaikuttaminen

Poliittinen fokus radikaalisti sisämarkkinaesteisiin, sääntelyn laatuun ja yksinkertaistamiseen: perustetaan eurooppa- ja kilpailukykyministerin tehtävä, joka vastaa myös sisämarkkinoista ja sääntelyn yksinkertaistamisesta horisontaalisesti. Valmistellaan EU-sääntelyn keventämisehdotuslista yhdessä sidosryhmien kanssa ja ajetaan sitä aktiivisesti.

Suomen kotiuttama EU-hankerahoitus tuplattava: nimitetään EU-rahoituskoordinaattori Helsinki + Bryssel. Varmistetaan talousarviossa riittävät mahdollisuudet vastinrahoitukseen (co-funding) kaikkien avainsektoreiden osalta. Tuodaan kilpailukykyrahaston yhden luukun periaate kansalliselle tasolle.

EU:n päätöksentekoa vauhditettava: ajetaan vahvasti määräenemmistö päätöksentekoon siirtymistä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä, pakotteissa ja Ukrainan EU-jäsenyysspolussa. Kauppasopimukset tulee tehdä yhteisötoimivallan nojalla. Haetaan ratkaisuja myös pienemmissä ryhmissä (esim. Pohjoismaat, Baltit, Saksa, Eastern Flank, UK.)

Sidosryhmäyhteistyötä on vahvistettava ja kasvuvaikutukset huomioitava: muutetaan kuulemiset / tietopyynnot yrityksille varhaisessa vaiheessa pakollisiksi. EU-aiheiset yritysvierailut kaikkien ministereiden ohjelmaan maakuntatasollakin. Ennakkovaikuttamismuistioissa, u- ja e-kirjeissä arvioitava ehdotuksen vaikutukset kasvuun eri sektoreiden näkökulmasta yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Suomi-osaamista EU-toimielimissä vahvistettava: käynnistetään uudelleen nuorten EU-asiantuntijoiden ohjelma. Lisätään kansallisten asiantuntijoiden strategista sijoittamista Brysseliin. Vahvistetaan tukea ja tiedotusta EU-työpaikkamahdollisuuksista ja -kilpailuista.